

Bogucka, Maria

Skład Towarzystwa Naukowego Warszawskiego : (kadencja 2001-2003) : Wspomnienia pośmiertne : Konrad Zawadzki (1912-2002)

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 65, 106-107

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

7. WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

KONRAD ZAWADZKI

(1912–2002)

Prof. dr hab. Konrad Zawadzki, wybitny warsawianista, bibliograf, historyk prasy, urodził się w Warszawie 30.VI 1912 r. Z Warszawą też był związany także poprzez swą pracę naukową. Ukończył renomowane warszawskie gimnazjum im. Mikołaja Reja, studiował początkowo (1930–31) w Antwerpii w Institut Supérieur de Commerce a następnie (1931–36) na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Po uzyskaniu w r. 1936 magisterium pracował w kancelarii notarialnej. Po wojnie, w 1945 r. został sekretarzem generalnym Polskiego Radia, skąd został usunięty w 1951 r. z powodów politycznych. W latach 1952–1958 mógł być jedynie radcą prawnym w Instytucie Sztuki. Po przełomie październikowym został w 1958 r. kierownikiem biblioteki w Archiwum Miasta Stołecznego Warszawy, a w dwa lata potem (1960 r.) podjął pracę w Bibliotece Narodowej jako kierownik Zakładu Zbiorów Mikrofilmowych. Zainicjował tu stworzenie niezwykle cennej kolekcji: dokonał mianowicie scalenia na taśmie mikrofilmowej rozproszonych w wielu archiwach i księgozbiorach egzemplarzy periodyków polskich, nigdzie już w komplecie nie istniejących. Uzyskał w ten sposób całość – blisko 2000 tytułów prasowych. Zabezpieczył też, przenosząc na taśmę, 8 tysięcy starych druków i 20 tysięcy rękopisów. Powstał w ten sposób znakomity warsztat badawczy, podstawa pracy licznych historyków, w tym historyków literatury. Zakładem Zbiorów Mikrofilmowych K. Zawadzki kierował aż do przejścia na emeryturę w 1983 r., poczym rozpoczął pracę w Bibliotece Publicznej m. Warszawy, gdzie podjął opracowanie retrospektywnej bibliografii czasopism warszawskich (ukazały się dotąd 3 tomy obejmujące lata 1979–1981 i litery A–Q, Warszawa 1994, 1996, 2001). Równoległe z tymi pracami wydawał w latach 1959–1983 bieżącą bibliografię Warszawy (łącznie blisko 27 tys. opisów), która ukazywała się na łamach stworzonego z jego inicjatywy „Rocznika Warszawskiego”. W latach 1960–1990 Konrad Zawadzki był sekretarzem redakcji tego „Rocznika”, następnie (od 1991 r.) członkiem jego trzyosobowego kolegium redakcyjnego.

Skomplikowane losy życia sprawiły, że Konrad Zawadzki pracą badawczą zajął się późno i późno osiągał kolejne szczeble kariery naukowej (doktorat 1971, habilitacja 1977, profesura 1995). Niemniej jego ogromna pracowitość sprawiła, że plon prac był obfity – ponad 90 publikacji, wśród

których na czoło wysuwają się pionierskie, niezwykle cenne rozprawy poświęcone gazetom ulotnym. To właśnie on zwrócił uwagę na ten typ źródła, wykazał jego przydatność badawczą, wypracował metodykę analizy. W wyniku wieloletniej kwerendy, prowadzonej w licznych bibliotekach i archiwach polskich i zagranicznych (Francja, Niemcy, Rosja, Szwecja, Anglia, Włochy, Słowacja, Czechy, Holandia, Węgry, Dania, Austria) powstało fundamentalne dzieło: *Gazety ulotne polskie i Polski dotyczące XVI–XVIII w.* (t. 1, Wrocław 1977, t. 2 Wrocław 1984, t. 3 Wrocław 1990), w którym odnotowano i opisano 1974 pozycje, z tego połowę nieznaną dotąd badaczom i nie figurującą w Bibliografii Estreichera. Kolejne *opus vitae* Konrada Zawadzkiego ukazało się już po jego śmierci. Jest to wydana przez Bibliotekę Narodową wielka monografia pt. *Początki prasy polskiej. Gazety ulotne i seryjne XVI–XVIII w.* (ss. 440, Warszawa 2002), w której autor przedstawił rozwój prasy w dawnej Polsce, podsumowując w ten sposób swe wieloletnie badania.

Prof. Zawadzki był czynnym członkiem wielu towarzystw naukowych, m.in. Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Towarzystwa Przyjaciół Książki, Towarzystwa przyjaciół Warszawy, Zaiksu, Towarzystwa Popierania i Krzewienia Nauk. W r. 1991 został wybrany członkiem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. już sam zestaw tych organizacji mówi wiele o Jego zainteresowaniach naukowych i pasjach. Książka, prasa, dzieje Warszawy – oto główne wątki jego pracy, którym był wierny przez całe swe życie. Zmarł w Warszawie 3 VII 2002 r. Mimo, że żył długo, wydaje się, iż odszedł za wcześnie.

Maria Bogucka

ZOFIA KASPRZYK (1917–2002)

W dniu 24 lipca 2002 roku zmarła nagle prof. dr Zofia Kasprzyk, emerytowany profesor zwyczajny Uniwersytetu Warszawskiego, były długoletni kierownik Zakładu Biochemii Roślin Instytutu Biochemii UW. Zofia Kasprzyk urodziła się 2 lutego 1917 roku w Bronowicach Małych koło Krakowa. W 1936 roku rozpoczęła studia na Wydziale Rolniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, które zostały jednak przerwane wybuchem II wojny światowej. Studia te podjęła na nowo w roku 1945 uzyskując tytuł magistra inżyniera rolnika na podstawie pracy pt. *Wpływ wędnięcia na pobieranie azotu i syntezę białka w liściach tytoniu* wykonanej pod kierunkiem jej przedwojennego opiekuna naukowego,